

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн

Затверджено

На засіданні кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 1_ від __.08_2022 р.)

Завідувач кафедри доц. Баран З. А.

Силабус з навчальної дисципліни

**«ПОЛІТИЧНІ УБИВСТВА ТА ЗАМАХИ У ЛЬВОВІ
(ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПЕРША ПОЛОВИНА ХХ СТ.)»»,**

що викладається як вибіркова дисципліна в рамках циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Львів 2022

Назва дисципліни	Політичні убивства та замаху у Львові (друга половина XIX – перша половина XX ст.)
Адреса викладання дисципліни	вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	вибіркова дисципліна з циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки
Викладачі дисципліни	Козицький Андрій Михайлович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн
Контактна інформація викладачів	kozuckyj@yahoo.com
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації по курсу відбуваються щотижня в день проведення лекційних занять за попередньою домовленістю. Письмові консультації відбуваються шляхом електронного листування.
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/course/politychni-ubyvstva-ta-zamakh-y-u-lvovi-druha-polovyna-khikh-persha-polovyna-khkh-st
Інформація про дисципліну	Курс «Політичні убивства та замаху у Львові (друга половина XIX – перша половина XX ст.)» є вибірковою дисципліною з циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки, яка викладається в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	У рамках курсу викладаються передумови та причини радикалізації національних та соціальних конфліктів другої половини XIX – першої половини XX ст. у Галичині, представлено відомості про політичні середовища, які в ході політичної боротьби застосовували політичне насилля та індивідуальний терор. Детально розглянуто найвідоміші політичні убивства та замаху, вчинені у Львові у цей період, судові процеси над відомими атентатниками. стратегії поведінки на міжнародній арені. Саме цією обставиною і зумовлена активна шпигунська діяльність, для кращого розуміння якої пропонується аналіз різновидів шпигунства, шляхів вербування агентів, проведення спецоперацій, міжнародних скандалів на ґрунті агентурних провалів.
Мета та цілі дисципліни	Мета курсу – сформувати в студентів комплекс знань про політичне насилля другої половини XIX – першої половини XX ст. Завдання: 1) ознайомити студентів із особливостями та локальними проявами політичного насилля цього періоду у Львові; 2) розвивати в студентів системний підхід до навчального процесу, вміння самостійно аналізувати та оцінювати історичні факти та реалії. Навчальна дисципліна формує такі програмні компетентності: <i>А). Загальні компетентності:</i> - знаходити, опрацьовувати, критично аналізувати, систематизувати та верифікувати інформацію з різних джерел; - уміти застосовувати набуті знання на практиці й повноцінно використовувати власні інтелектуальні ресурси для реалізації поставлених завдань; - демонструвати навички міжособистісної взаємодії, вміти працювати в колективі й ефективно співпрацювати з учасниками навчального процесу;

	<p>- діяти із громадянською відповідальністю та почуттям поваги до оточуючих.</p> <p><i>Б). Фахові компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знати предметну область майбутньої професії, вміти аналізувати історичні явища, встановлювати і розуміти причинно-наслідкові зв'язки історичних подій і явищ, пояснювати політичні (геополітичні), соціокультурні, економічні процеси; - виявляти здатність до міждисциплінарної взаємодії й уміння працювати з матеріалом суміжних освітньо-наукових сфер (філософія, політологія, філологія, культурологія, соціологія тощо) під час вирішення навчальних і наукових завдань; - демонструвати навички логічного, критичного й системного аналізу першоджерел, розуміння їх історичного характеру і значення; - застосовувати критичний підхід до отримуваної інформації та вміти відділяти основне від другорядного. <p><i>В). Програмні результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність володіти історичним матеріалом, понятійним апаратом і науковою термінологією; - здатність продуктивно застосувати професійний і творчий потенціал як для самореалізації особистості, так і в інтересах суспільства; розуміти проблематику ролі й місця людини в історичному процесі, політичній та соціальній організації суспільства; - здатність усвідомлювати відповідальність за результати професійної діяльності перед родиною, громадою, суспільством і державою; - здатність професійно вести дискусії на історичні й суміжні теми (наприклад, пов'язані з проблематикою міжнародних відносин); співвідносити знання про минуле з сучасними тенденціями розвитку суспільства.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;"><i>Основна:</i></p> <p><i>Козицький Андрій.</i> Львівські замах. Львів, 2021. 468 с.</p> <p><i>Шухевич Степан.</i> Моє життя. Спогади. Лондон, 1991. 691 с.</p> <p style="text-align: center;"><i>Додаткова:</i></p> <p><i>Аркуша Олена.</i> Анджей Потоцький: Біографія політика та тлі українсько-польських відносин. Частина II: Галицький намісник // Вісник Львівського університету. Серія історична. Вип. 45. Львів, 2000. С. 169–282.</p> <p><i>Бантышев Александр, Ухаль Арсен.</i> Убийство на заказ: кто же организовал убийство Ярослава Галана? Опыт независимого расследования. Ужгород, 2002. 168 с.</p> <p><i>Василько Роман.</i> Злочин. Хто гострив сокиру? Львів, 1999.</p> <p><i>Веселовський Ярослав, Лозинський Михайло.</i> Як судили Мирослава Січинського. Львів, 1910. 303 с.</p> <p><i>Веденєєв Дмитро, Лисенко Олександр.</i> “Самый образованный священник Западной Украины...” Радянські спецслужби й о. Гавриїл Костельник у 1939–1948 роках // Сторінки воєнної історії України. (Київ). 2016. Вип. 18. С. 120–165.</p> <p><i>Возницький Борис.</i> Таємничі сюжети Другої світової війни: Микола Кузнецов – правда і неправда про нього, вигадки і свідомі перекручення // Дзвін. (Львів). 2009. Ч. 7. С. 99–107.</p> <p><i>Киричук Юрій.</i> Політичні вбивства Гавриїла Костельника і Ярослава Галана – провокативний засіб боротьби радянських каральних органів проти українського руху опору // Проблеми гуманітарних наук: Збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету</p>

імені Івана Франка. Серія "Історія". Вип. 7. Дрогобич, 2001. С. 149–159.

Книш Зиновій. Акт Степана Федака у Львові // Срібна сурма. Початки УВО в Галичині. Статті й матеріали до діяння Української військової організації. Зб. II. / Зібрав і зредагував. З. Книш. Торонто, 1963. С. 96–123.

Книш Зиновій. Варшавський процес ОУН на підлозі польсько-українських відносин тієї доби. Т. II. Торонто, 1986. 535 с.

Книш Зиновій. Два процеси як наслідок діяльності Української військової організації в 1924 році. Торонто, [1968]. 96 с.

Книш Зиновій. На життя і смерть. Сторінки з історії Української військової організації. Торонто, 1980. 255 с.

Книш Зиновій. На повні вітрила. Українська військова організація в 1924–1926 роках. Торонто, 1970. 424 с.

Книш Зиновій. Смерть Станіслава Собінського на тлі шкільного народоббивства в Західній Україні. Торонто, 1982. 683 с.

Кр-ий Ю. [Підгайний Богдан]. Акт на совєцький консулят // Визвольний шлях. (Лондон). 1970. Кн. 3. С. 334–337.

Кр-ий Ю. [Підгайний Богдан]. Акт: Спомин про Р. Шухевича // Визвольний шлях. (Лондон). 1970. Кн. С. 328–331.

Макар Володимир. Постріл в обороні мільйонів // Бойові друзі. Збірка спогадів з дій ОУН (1929–1945) / Із розповідей записав і до друку впорядкував Володимир Макар. Торонто, 1980. С. 333–354.

Марунчак Михайло. Матеріали до справи про вбивство Г. Костельника // Гавриїл Костельник на тлі доби: пошук істини. Збірн. наук. праць. Серія: Українська філологія: школи, постаті, проблеми. Вип. 8. Львів, 2007. С. 196–198.

Пагіря Олександр. Гавриїл Костельник та ОУН: проблема стосунків 1941–1948 рр. // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. (Київ). 2009. ч. 2. С. 387–416.

Скакун Роман. "Сторож братові своєму": агентура органів безпеки СРСР у середовищі греко-католицького духовенства в 1939–1941 роках // Ковчег. Науковий збірник з церковної історії. Ч. 8. / Відп. ред. Олег Турій. Львів, 2018. С. 72–189.

Стемпень Станіслав. Критика терору як методу вирішення національних і політичних конфліктів у пастирській науці митрополита Андрея Шептицького Наукові записки Українського Католицького Університету. Ч. II. Серія "Історія". Вип. 1. Львів, 2010. С. 191–208.

Терещук Петро [Олександр Матла]. Історія одного зрадника. Ярослав Галан. Торонто, 1962. 148 с.

Шухевич Роман. З життя бойовика. Спомин про Юрка Березинського // Визвольний шлях. (Лондон). 1970. Кн. 3. С. 323–337.

Юрковський В. Розправа проти Степана Федака й товаришів (Рукописна записка присутнього на розправі) // Визвольний шлях. (Лондон). 1982. № 8. С. 949–958; № 9. С. 1076–1087; № 10. С. 1188–1195.

Яцун Богдан. Взаємовідносини Церкви і націоналістичного руху в Галичині в міжвоєнний період: ідеологічний та політологічний аспекти // Наукові зошити історичного факультету. Львівський національний університет імені Івана Франка. Вип. 5–6. Львів, 2003. С. 238–253.

Barwiński Eugeniusz. Zygmunt Kaczkowski w świetle prawdy (1863–1871). Z tajnych aktów b. Austriackiego Ministerstwa Policyi. Lwów, 1920. 148 s.

Białynia-Cholodecki Józef. Renegat Kuczyński i proces Lutostańskiego // Gazeta Lwowska. (Lwów). 1921. № 20. 26 stycznia. S. 2; № 21. 27

	<p>stycznia. S. 2.</p> <p><i>Janta Aleksander.</i> We Lwowie, pewnej Palmowej Niedzieli // Janta A. Lustra i reflektory / Wybór pism i przedmowa Michał Sprusiński. Warszawa, 1982. S. 390–421.</p> <p><i>Korusiewicz Andrzej Władysław.</i> Cesarski i Królewski namiestnik. Życie i działalność polityczna Andrzeja hrabiego Potockiego. Kraków, 2008. 160 s.</p> <p><i>Korzec Paweł.</i> The Steiger Affair // Soviet Jewish Affairs. (London). Vol. 3. 1973. Iss. 2. P. 38–57.</p> <p><i>Matwiejew Giennadij.</i> Zamach na Józefa Piłsudskiego we wrześniu 1921 r. // Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica. T. 61. Łódź, 1998. S. 151–156.</p> <p><i>Mazur Grzegorz.</i> Zamach na marszałka Józefa Piłsudskiego // Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F-Historia. Vol. LX. Losy Polaków wśród swoich i obcych. Lublin, 2005. S. 407–417.</p> <p><i>Piotrowska Monika.</i> Srawa zabójstwa Józefa Cechnowskiego w 1925 roku a rola Stanisława Radkiewicza // Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace historyczne. T. 144. Z. 4. Kraków, 2017. S. 645–667.</p> <p><i>Stella-Sawicki Jan.</i> Galicya w powstaniu styczniowym. Wyd. drugie. Lwów, 1913. 196 s.</p> <p><i>Stępień Stanisław.</i> Stanowisko metropolity Szeptyckiego wobec zjawiska teroru politycznego // Metropolita Andrzej Szeptycki. Studia i materiały / Pod red. A. A. Zięby. Kraków, 1994. S. 109–121.</p> <p><i>Zieliński Stanisław.</i> Die Ermordung des Statthalters Grafen Andreas Potocki. Materialien zur Beurteilung des Ukrainischen Terrorismus in Galizien. Wien–Leipzig, 1908. 67 s.</p>
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин семінарських занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Очікувані результати – формування в студентів комплексних уявлень про історичний розвиток політичного насилля та індивідуального терору у Львові другої половини XIX – першої половини XX ст.</p> <p>Після завершення курсу студент буде:</p> <p>знати джерела та витоки формування практики політичного насилля у Львові другої половини XIX – першої половини XX ст.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вміти: - самостійно аналізувати історичні джерела з історії індивідуального терору, - об’єктивно класифікувати та аналізувати різноманітні прояви політичного насилля та тероризму; - пояснити терміни «атентат», «політичне насилля», «тероризм».
Ключові слова	Шпигунство, політичне насилля, тероризм, агенти, спецслужби, атентат, індивідуальний терор, український національно-визвольний рух, Австро-Угорщина, Польська Річ Посполита, СРСР.
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем.
Теми	<p>Тема 1. Вступ до курсу</p> <p>Тема 2. Політичне насилля у австрійському Львові другої половини XIX – початку XX ст. та убивства Л. Кучинського і графа А. Потоцького.</p> <p>Тема 3. Українсько-польський конфлікт в Галичині першої половини 1920-х рр. та замах на керівників Польської держави</p> <p>Тема 4. Комуністичне підпілля 1920-х рр. у Львові та “справа Ботвіна”</p> <p>Тема 5. Індивідуальний терор у діяльності українського</p>

	<p>націоналістичного підпілля у Львові другої половини 1920-х – початку 1930-х рр.</p> <p>Тема 6. Відносини українського націоналістичного підпілля із українськими легальними політичними партіями та Українською Греко-Католицькою Церквою у 1930-х рр. та замах на І. Бабія</p> <p>Тема 7. Антинацистське підпілля та індивідуальний терор у Львові періоду німецької окупації 1941–1944 рр.</p> <p>Тема 8. Прокомуністичний колабораціонізм повоєнного періоду у Львові та убивства Г. Костельника і Я. Галана.</p>
Підсумковий контроль, форма	Недиференційований залік оформляється за результатами роботи в семестрі.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії, достатніх для сприйняття категоріального апарату та розуміння змісту джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, проектно-орієнтоване навчання, дискусія. Зокрема, - усні (лекція, евристична бесіда, рецензія, дискусія); - наочні (медіа-презентації, фільми); - практичні (аналіз джерел і зіставлення їхнього змісту з історичними подіями).
Необхідне обладнання	Аудиторія, обладнана медіа-проектором, комп'ютер.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виконання письмової роботи: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50. <p>Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними, з дотриманням принципу академічної доброчесності. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання письмової роботи, передбаченої курсом.</p> <ul style="list-style-type: none"> • семінарські заняття: 35% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 35. <p>Семінарські заняття передбачають обговорення проблем:</p> <p><i>Тема 1:</i> Політичне насилля у австрійському Львові</p> <p><i>Тема 2:</i> Українсько-польський конфлікт у Галичині першої половини 1920-х рр.</p> <p><i>Тема 3:</i> Комуністичне підпілля у Львові першої пол. 1920-х рр.</p> <p><i>Тема 4:</i> Убивство С. Собінського</p> <p><i>Тема 5:</i> Актентат у радянському консуляті у Львові</p> <p><i>Тема 6:</i> Убивство І. Бабія</p> <p><i>Тема 7:</i> Індивідуальний терор у Львові періоду німецької окупації 1941–1944 рр.</p> <p><i>Тема 8:</i> Боротьба українського збройного підпілля із прокомуністичним колабораціоналізм у Львові другої половини 1940-х рр.</p> <ul style="list-style-type: none"> • присутність на заняттях: 15% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 15. <p>Політика виставлення балів. Оцінювання студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою – від “1” до “5”. При цьому обов'язково враховуються активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого</p>

	завдання і т. ін. Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середнє арифметичне помножене на коефіцієнт 7. Підсумкова максимальна кількість балів 100 .
Питання до заліку чи екзамену.	Залік оформляється за результатами поточної успішності
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Доцент
кафедри нової та новітньої історії
зарубіжних країн, к.і.н.

/Козицький А.М./

